

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.012/2012/4. szám

A Szegedi Ítéltábla **pártfogó ügyvéd neve (címe)** által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti levelezési című felperesnek, - dr. Gyenge Zoltán ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen személyhez fűződő jogsértés megállapítása és egyéb iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2011. június 30. napján kelt 7.P.22.397/2010/15. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 28. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

A pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000,-(Harmincezer) Ft másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 300.000,-(Háromszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állami viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2008. január 31. napjától őrizetben, 2008. február 1. napjától előzetes letartóztatásban volt, utóbb jogerős szabadságvesztés büntetését töltötte az alperesi intézetben. 2008. december 31. napján zárkatarítás közben balesetet szenvedett, a lábszárcsontja eltört. A ...-i Tudományegyetem Orvostudományi Karának Traumatológiai Ambulanciájára szállították, ahol megoperálták, majd 2009. január 3. napján a büntetés-végrehajtási központi kórházába került gyógykezelésre, ahonnan 2009. február 9. napján szállították vissza az alperesi intézetbe. A kórházkörletből történő kikerülése után maga kezdeményezte a munkába állítását. Kérelmet terjesztett elő az alpereshez 350.000,-Ft kár megfizetése iránt, amelyet arra alapított, hogy a zárkatarításkor annak módjára vonatkozóan szakszerűtlen utasítást kapott, és ezzel okozati összefüggésben sérülést szenvedett. A rabkórházból történt viisszaszállítása után nem részesült az előírt gyógykezelésben, és nem kapott gyógyszereket. Az alperes 31-10-427/2009. számú határozatával a kártérítési igényt elutasította, amelyet az érintettel közölt 2009. május 11. napján. A felperes a határozattal szemben nem terjesztett elő keresetet.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes az egészséghez, becsülethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát megsértette és a jogsértés miatt kérte az alperest 5.000.000,-Ft nem vagyoni kár megfizetésére kötelezni. A kereset indokaként előadta, az előzetes letartóztatásának időszakában az alperes beosztottai takarításra utasították, amelyhez nem biztosítottak megfelelő eszközöket, ezért két stokit egymásra téve, arra felállva kellett póthálóznia. A takarítás közben a földre zuhant és megsérült. A kórházi kezelését követően mozgáskorlátozottsága ellenére az alperes nem részesítette utókezelésben, nem kapta meg az előírt gyógyszereket és gyógyászati segédeszközöket, továbbá kérése ellenére, emeleti zárkában helyezte el, amelyet csak nagy nehézség árán tudott megközelíteni. A zárkán belül a felső szinten található ágyat kapta és nehéz fizikai munkára osztották be.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a kártérítés iránti peren kívüli eljárásban részletes bizonyítási eljárást folytatott le, feltárta a baleset körülményeit és megállapította, beosztottai nem adtak utasítást a takarítás módjára, a baleset bekövetkeztéért nem tartozik felelősséggel. A kórházi gyógykezelést követően a felperest ellátta gyógyszerrel és segédeszközzel, majd felgyógyulása után az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a mindenkori létszám és helykihasználtságra figyelemmel intézkedett az elhelyezéséről. A felperes maga kezdeményezte a munkába állítását.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a felperes perenkívüli eljárásban az alperessel szemben kártérítés iránt kérelmet terjesztett elő, azonban a bv intézet határozatával szemben a jogorvoslat lehetőségét nem vette igénybe, amelyből az következik, hogy a személyi sérülésével és az azt követő gyógyászati ellátásával kapcsolatban kártérítési igényt bírói úton nem érvényesíthet. Egyebekben kifejtette, a követelés elbírálásakor az alperes bizonyítási eljárás keretében tisztázta a tényállást, és nem igazolódott, hogy beosztottai utasították volna a felperest arra a takarítási módra, amelynek következtében személyi sérülést szenvedett. Az ettől eltérő tényállás a perben sem volt megállapítható. Nem nyert az sem bizonyítást, hogy az alperes az intézeti elhelyezés során a felperes egészséghez fűződő és egyéb személyiségi jogát megsértette. A büntetés-végrehajtási intézet intézkedései abban az esetben alapoznak meg személyiségvédelmi igényt, ha részéről olyan jogszabálysértés történt, amely egyúttal az elítélt emberi méltóságát sértette. Az 1979. évi 11. tvr., a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet és az alperes házirendje nem tartalmaznak előírást mozgáskorlátozott elítélt elhelyezésére, így az alperes személyhez fűződő jogot nem sérthetett meg.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes módosított fellebbezést terjesztett elő, amelyben elsődlegesen kérte a keresete szerint a jogsértés megállapítását és az alperest elégtétel adására, valamint nem vagyoni kár megtérítésére kötelezését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását. Érvelése szerint nem vitathatóan a bv intézetben balesetet szenvedett, amely maradványtünettel

gyógyult, és mozgásában korlátozott. Ennek ellenére az alperes nem biztosította számára azt a lehetőséget, hogy a büntetés-végrehajtási intézmény legalsó szintjén lévő zárkában tartózkodhasson és a körletben alsó ágyas lehessen. Arra kényszerült, hogy sérült lábával esetenként több emeletet járjon fel és le, illetve az emeletes ágyak felső szintjére mászon fel. Nagy fájdalmak és nehézségek közepette tett eleget a személyzet elvárásainak, a bv intézet alkalmazottai és rabtársai „megbámulták”, mozgássérült volta miatt gúny tárgya volt. A kényszerfogvatartás időtartama alatt is megilleti az emberi méltósághoz való jog, és ha jogszabályok vagy a házirend nem tartalmaz tételes rendelkezést a mozgáskorlátozott elítélt elhelyezésére, akkor is tekintettel kellett volna lenni egészségi állapotára. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a bejelentett tanúk meghallgatását mellőzte, és kérte meghallgatásukat az elhelyezés körülményeire.

Az alperes ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Az elsőfokú eljárásban előadott védekezéssel egyezően hivatkozott arra, a felperes balesete nem róható a terhére, a sérülés bekövetkezte után gondoskodott az orvosi ellátásáról, és állapotának, valamint az intézet objektív adottságainak megfelelően helyezte el a jogszabályi keretek között.

A fellebbezés **megalapozatlan.**

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel és az érdemi döntéssel az ítéletábra egyetért.

Az alperes kártérítési felelősségének elbírálására irányadó Ptk. 349. § (1) bekezdése, 348. § (1) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése mellett a jogalap körében figyelembe kellett venni a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a 76. §-ában és a 84. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiban foglaltakat, mert az érvényesített nem vagyoni kárigény személyhez fűződő jogséremlen alapul.

A felperes fellebbezésében ismételten arra hivatkozott, hogy az alperesnél történt elhelyezése során balesetet szenvedett, amelyből egészségkárosodása maradt vissza. Jogsértőnek tartotta, hogy az alperes nem biztosított számára elhelyezést a legalsó olyan szinten, ahol egyébként elítélteket tartanak fogva, és a körlet fokozata megfelelt a vele szemben kiszabott szabadságvesztés fokozatának.

A szabadságvesztés végrehajtása a büntetés-végrehajtási szerveknek a közhatalom gyakorlása során kifejtett olyan intézkedő tevékenysége, amelyre az államigazgatási jogkörben történt károkozás szabályait kell alkalmazni. Ennek anyagi jogi előfeltétele, hogy a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható. Ilyen jogorvoslatnak minősül a fogvatartottak kártérítési igényéről szóló 13/1996. (XII. 23.) IM rendelet alapján előterjesztett kártérítési igény, amelyet a felperes érvényesített a baleset tárgyában, de az alperes 31-10-427/2009. számú határozatával elutasított. Az intézet által lefolytatott bizonyítási eljárásból kitűnően az alperes alkalmazottai nem utasították a

felperest pókhálózásra és arra, hogy két stokira állva tegye meg, ugyanakkor a sérülést követően kórházba szállították műtetre, majd a bv intézet központi kórházában került elhelyezésre az utókezelés időtartamára. Az elsőfokú bíróság másodlagos indokolásában helytállóan állapította meg, hogy a személyi sérüléssel kapcsolatos kártérítési igény bizonyítatlan (Pp. 164. § (1) bekezdés), amely körülményt a felperes terhére kellett értékelni.

Az emberi méltóság, becsület állított sérelmére tekintettel az ítélet tábla hangsúlyozottan kiemeli, hogy a felperesnek az alperesi intézetből szabadulásáig, 2010. október 30. napjáig az elhelyezésével kapcsolatosan panasa nem volt. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékokból megállapíthatóan, amíg egészségügyi állapota indokolta az alperes az egészségi körletben helyezte el és felgyógyulása után került a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának megfelelő harmadik emeleti körletbe. Erre az időpontra a felperes már felgyógyult, és felgyógyulását igazolta, hogy többször kérte a munkába állítását. Az alperes a kérelmet előbb nem teljesítette, majd foglalkoztatta a felperest, aki a munkavégzés körülményeit sem kifogásolta a szabadságvesztés letöltésének ideje alatt. Az intézeten belül a végrehajtási fokozaton kívül egyéb elkülönítési szabályok is vannak a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet alapján, amelyeket az alperesnek be kellett tartania és az elhelyezés lehetőségeit objektíve befolyásolta az elítéltek létszáma.

A felperes emeleti ágyon fektetését nem panaszolta, bizonyítatlan azon állítása, hogy mikor és milyen ágyon aludt. A 2011. február 23. napján tartott tárgyaláson akként nyilatkozott, miután olyan zárkába került, ahol barátai voltak, azok megengedték, hogy az alsó szintén lévő ágyat elfoglalhassa. A felperes felgyógyulása után a harmadik emelet 302. számú zárkában tartózkodott és innen más zárkába nem helyezték át, így ezen állítása aggályos.

A felperes bizonyítási indítványának fogantatását az ítélet tábla szükségtelennek találta, mert az alperes által csatolt zárkaadatok és magyarázatok a felperes elhelyezését igazolták, ezért a tényállás lényegi módosulása nem volt várható az erre a körülményre bejelentett tanúk vallomásától. Az elsőfokú bíróság által helyesen hivatkozott bírói gyakorlat szerint a jogszabályi felhatalmazás alapján eljáró büntetés-végrehajtási intézet intézkedései abban az esetben alapoznak meg személyiségvédelmi igényt, ha az intézet részéről olyan jogszabálysértés történt, amely egyúttal az elítélt emberi méltóságát, illetve egyéb, személyhez fűződő jogát megsértette (BDT 2007/1000. szám). A lefolytatott bizonyítási eljárás adataiból nem állapítható meg, hogy a felperest a fogvatartással általában együtt járó hátrányokon túl egyéb negatív hatás, jogsérelem érte volna. Az ismertetettek alapján az alperes az irányadó jogszabályi rendelkezésekben foglaltak szerint járt el, terhére jogsértés nem állapítható meg, és a személyhez fűződő jog megsértése objektív jogkövetkezményeként a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja nem alkalmazható. A személyhez fűződő jog megsértésével összefüggő kárigény érvényesítésekor (Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pont) a károsultnak a jogok megsértésével összefüggő hátrányt is bizonyítania kellett volna, amelyre vonatkozóan a felperes indítványt sem terjesztett elő.

Az előzőekben kifejtettek alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett sikerre, ezért köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes másodfokú eljárási költségét megfizetni, amelynek mértéke a 32/2033. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontján, (5) és (6) bekezdésén alapul. A pártfogó ügyvéd díját a felperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli a Pp. 84. § (1) bekezdése értelmében. A fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 15. §-a szerint.

S z e g e d, 2012. április hó 23. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró